

แบบนำเสนอผลงานที่มีแนวปฏิบัติที่ดี ด้านการพัฒนาคุณภาพ

เพื่อเผยแพร่ในรูปแบบโปสเตอร์ในกิจกรรม “วันคุณภาพ MD KKU Quality Day”

วันพุธที่ 24 กันยายน 2557 ณ ห้องประชุมมอดินแดง คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- ชื่อเรื่อง**การทำงานร่วมกันและการถ่ายทอดความรู้ทั้งอาจารย์แพทย์ แพทย์ใช้ทุน แพทย์ประจำบ้านและพยาบาลวิสัญญี รวมทั้งการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันอย่างทันท่วงที....
- ชื่อหน่วยงาน**ภาควิชาวิสัญญีวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.....
- ความเป็นมา** งานบริการวิสัญญีให้บริการระดับความรู้สึกแก่ผู้ป่วยในโรงพยาบาลศรีนครินทร์ ซึ่งเป็นสถานพยาบาลระดับเหนือตติยภูมิและโรงเรียนแพทย์ ปริมาณผู้ป่วยเฉลี่ย 18,000 ราย/ปี (ภาควิชาวิสัญญีวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2556) ครอบคลุมทุกสาขาวิชา ที่เกี่ยวข้องกับการผ่าตัด มีทีมบุคลากรผู้ให้บริการผู้ป่วยหลายระดับได้แก่ อาจารย์แพทย์ พยาบาลวิสัญญี บุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแพทย์ใช้ทุน/แพทย์ประจำบ้าน และพยาบาลผู้เข้าอบรมวิสัญญีวิทยา ซึ่งมีความแตกต่างทั้งวิชาชีพ สมรรถนะ และทักษะที่ใช้ โดยเฉพาะความรู้ปฏิบัติสู่การดูแลผู้ป่วยจากการทบทวนผลลัพธ์คุณภาพทางคลินิกวิสัญญีที่สำคัญในปี 2554 พบการปฏิบัติที่หลากหลายใน 5 ประเด็น ได้แก่ nausea/vomiting (severe), miscommunication, aspiration, drug error และ equipment malfunction/failure ซึ่งบางประเด็นสูงกว่าเกณฑ์ราชวิทยาลัยวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทย (THAI Study, 2548) บางประเด็นสูงกว่าค่าเฉลี่ยย้อนหลัง 3 ปี (ปี 2551-2553) จึงวางกลยุทธ์ให้ได้มีโอกาสพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในกลุ่มบุคลากรผู้ปฏิบัติจริงภายในทีมเพื่อให้ปัญหาถูกนำมาแก้ไข โดยเชื่อว่าการวางแผนจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีเป็นกลไกของวิชาชีพที่ควบคุมกำกับกันเอง เพื่อให้การบริการมีมาตรฐานในลักษณะของการป้องกันเพื่อลดอุบัติการณ์ที่เป็นอันตรายต่อผู้ป่วย สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการและวิชาชีพอื่นที่ปฏิบัติงานร่วมกัน สนับสนุนการให้บริการที่มีคุณภาพสูง และบรรลุพันธกิจขององค์กรได้(สถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล, 2551)
- วิธีดำเนินการ** เพื่อช่วยให้งานบริการที่ซับซ้อนเกิดความร่วมมืออย่างกว้างขวาง โดย
 - 1) ทบทวนอุบัติการณ์โดยทำ root cause analysis เฉพาะเรื่องนั้นๆ ซึ่งได้ข้อมูลจาก morbidity and mortality conferences เดือนละ 2 ครั้ง มีแนวโน้มสูงขึ้น โดยบุคลากรทุกฝ่ายเข้าร่วมแลกเปลี่ยน
 - 2) จัดแบ่งทีมผู้รับผิดชอบจากผู้ปฏิบัติโดยตรง ประกอบด้วยวิสัญญีแพทย์ วิสัญญีพยาบาลและผู้เกี่ยวข้อง
 - 3) ทบทวนองค์ความรู้เดิมของแต่ละอุบัติการณ์ ทำ gap analysis กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน
 - 4) สอดแทรกตามกลุ่มงานที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม อาทิเช่น ปรับรูปแบบการประชุมกลุ่มงานบริการให้เน้นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การปฏิบัติงาน ให้ใช้ evidence based ประกอบการตัดสินใจ ส่วนในการเรียนการสอนมีการจัดชั่วโมง interesting case, afternoon report เพื่อเพิ่มชั่วโมงพบปะพูดคุยในการแก้ปัญหาระหว่างอาจารย์และแพทย์ผู้เข้าอบรม

วิสัยทัศน์คณะแพทยศาสตร์ : โรงเรียนแพทย์ระดับโลกที่มีคุณค่าต่อสังคมไทยและมวลมนุษยชาติ

- 5) จัดทำร่างแนวปฏิบัติ นำเข้าหารือในที่ประชุมกรรมการพัฒนาคุณภาพบริการ ที่ประชุมอาจารย์ และนำเข้าที่ประชุมกรรมการบอร์ดบริหารงานบริการเพื่อประกาศใช้ในองค์กร
- 6) สร้างเครือข่ายในทีมปฏิบัติ ติดตามผลลัพธ์และรายงานอย่างน้อยทุก 3 เดือนอย่างต่อเนื่อง โดยส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและประสานงานที่ดี จัดให้มีผู้ประสานงาน PCT นั้นๆ ติดตามใกล้ชิด
- 7) ปรับเนื้อหา/กลยุทธ์ระหว่างดำเนินการ หาข้อตกลงในที่ประชุมรวมผู้ปฏิบัติ เช่น morbidity and mortality
- 8) ติดตามคุณภาพรวมใกล้ชิด โดยกรรมการพัฒนาคุณภาพร่วมกับกรรมการสารสนเทศและกรรมการบริหารความเสี่ยงของภาควิชาฯ
- 9) รวบรวมความรู้ใหม่ที่ได้จากผู้ปฏิบัติ ประชาสัมพันธ์และเก็บข้อมูลไว้ที่คอมพิวเตอร์ในห้องผ่าตัด (จากเดิมเก็บไว้ในแฟ้ม) เพื่อสะดวกในการสืบค้นข้อมูล
- 10) ขยายความรู้สู่บุคลากรภายนอกด้วยการเขียนบทความผ่านเว็บไซต์ สร้างงานวิจัย และนำเสนอผลงานที่ประชุมวิชาการ อาทิเช่น งานประชุมวิชาการผู้ปฏิบัติการพยาบาลชั้นสูง (ประเทศไทย) เป็นต้น

เทคนิคการทำงานกลุ่ม

- 1) วิสัยทัศน์มีวัฒนธรรมความเป็นพี่น้องจึงสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันที่ดี
- 2) เน้นเป้าหมายง่ายๆเพียงเพื่อผู้ป่วยปลอดภัย
- 3) ใช้เทคนิคการประชุมกลุ่มเน้นความสำคัญของการให้เกียรติกัน กล้าแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง มีการรับฟัง ร่วมคิด ร่วมทำในหน่วยงานและระหว่างวิชาชีพ ระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์ และผู้ปฏิบัติงานแบบกัลยาณมิตร
- 4) มีผู้รับผิดชอบจัดสรรเวลาพบปะสม่ำเสมอ เช่น ทุกเช้าวันพุธ พฤหัสบดี และวันศุกร์ เวลา 08.00-09.00น. และประชุมกรรมการเดือนละครั้ง
- 5) สอดแทรกการเรียนรู้ปฏิบัติในการเรียนการสอนโดยอาจารย์

5. ผลการดำเนินงาน

ได้แนวทางปฏิบัติที่ใช้ได้จริงในงานบริการวิสัญญี โรงพยาบาลศรีนครินทร์ มข.จำนวน 5 เรื่อง อุบัติการณ์ลดลงเป็นที่น่าพอใจ ได้แก่

- 1) แนวทางการป้องกันภาวะคลื่นไส้อาเจียนหลังผ่าตัด (PONV) ในผู้ป่วยอายุ ≥ 15 ปี
- 2) แบบบันทึกการส่งต่อข้อมูลระหว่างหน่วยงาน
- 3) แนวทางป้องกันการเกิด pulmonary aspiration ในผู้ป่วยที่มารับบริการวิสัญญี
- 4) แนวทางการเตรียมยาในผู้ป่วยเด็ก และจัดทำสติ๊กเกอร์ที่มีขนาดความเข้มข้นที่เหมาะสม
- 5) แนวทางปฏิบัติเมื่อเครื่องมือมีปัญหาขณะใช้งาน

ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงผลลัพธ์ทางคลินิกภายหลังการนำแนวทางปฏิบัติออกใช้ ในปี 2555-2556
(ดังตาราง)

6. ประโยชน์ต่อองค์กรและการเรียนรู้ที่นำไปใช้

นำไปใช้ประโยชน์ ในหน่วยงาน โดย

- 1) เป็นแนวทางการดูแลผู้ป่วยที่ชัดเจน ง่ายต่อการตัดสินใจขณะปฏิบัติงาน และมั่นใจว่าปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ
- 2) ผู้ปฏิบัติสามารถนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาทบทวน และปรับแนวทางให้เหมาะสมได้
- 3) เกิดความรู้สึกร่วมกันในการพัฒนางานของหน่วยงาน

7. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

การแก้ปัญหาทางคลินิกในสภาวะที่มีข้อจำกัดของทรัพยากร ด้วยการจัดการความรู้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานหน้างาน โดย“ผ่านการวิเคราะห์ เกาะติดสถานการณ์ ประสานความร่วมมือ และถือไว้ไม่ปล่อย” ทำได้เพียงระดับหนึ่ง อุบัติการณ์บางอย่างเกิดจากตัวบุคคล แม้นำระบบการจัดการมาแก้ไข ก็ช่วยได้บางส่วน จึงควรหากลยุทธ์ที่สามารถทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความตระหนักต่อผลอุบัติเหตุที่จะเกิดและมีความรอบคอบในการปฏิบัติงานมากขึ้น จึงไม่ควรวางใจในผลลัพธ์ที่มีแนวโน้มดีขึ้นจนละเลย เพิกเฉยกับการกำกับดูแลการฝึกอบรมแพทย์ใช้ทุน/แพทย์ประจำบ้าน และพยาบาลผู้ให้บริการอย่างใกล้ชิด รวมทั้งควรร่วมกันทุกฝ่ายในการแก้ปัญหอย่างต่อเนื่อง

ลงชื่อ.....
(.....)

ตาราง แสดงผลลัพธ์ทางคลินิกภายหลังการนำแนวทางปฏิบัติออกใช้

ข้อมูล/ตัวชี้วัด	THAI Study,ราชวิทยาลัยฯ (2548)	เป้าหมาย (อัตราต่อหมื่น)	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556
1. Nausea/Vomiting (severe)	NR	<35*	34.7	32.6	29.2
2. Miscommunication	NR	<12*	4.3	2.2	1.1
3. Aspiration	2.7	<2.7	4.4	7.3	3.2
4. Drug error	1.3	<1.3	8.5	5.0	4.9
5. Equipment malfunction/ failure	3.4	<3.4	4.9	2.8	2.2

หมายเหตุ : *การตั้งเป้าหมายเกิดจากข้อตกลงร่วมกันในปี 2554

วิทยาลัยศัลยกรรมแพทยศาสตร์ : โรงเรียนแพทย์ระดับโลกที่มีคุณค่าต่อสังคมไทยและมวลมนุษยชาติ

